Sunda Kommuna
Oyrarbakkavegur 3
405 Oyrarbakki
Føroyar

Argir hin 29. august 2025
Málsnr.: 25/12386-13
Málsviðgeri: Rúna Hjelm

Góðkenning sambært havumhvørvisverndarlógini til at víðkað um bátahylin á Oyrarbakka

Umhvørvisstovan hevur tikið avgerð um, at tað sambært § 21, stk. 4 í løgtingslóg nr. 59 frá 17. mai 2005 um verju av havumhvørvinum, ikki er neyðugt við góðkenning sambært § 21, stk. 1 og tilhoyrandi árinsmeting sambært § 21, stk. 2 í lógini viðvíkjandi verkætlanini hjá Sunda kommunu um at víðka bátahylin á Oyrarbakka.

Umsókn og lýsing av verkætlan

Sunda kommuna hevur við umsókn dagfest 13. mai 2025, søkt Umhvørvisstovuna um loyvi til at víðka bátahylin á Oyrarbakka við at taka verandi pir upp og leggja nýggjan pir 25 m longur út (sí mynd 1, 2 og 3).

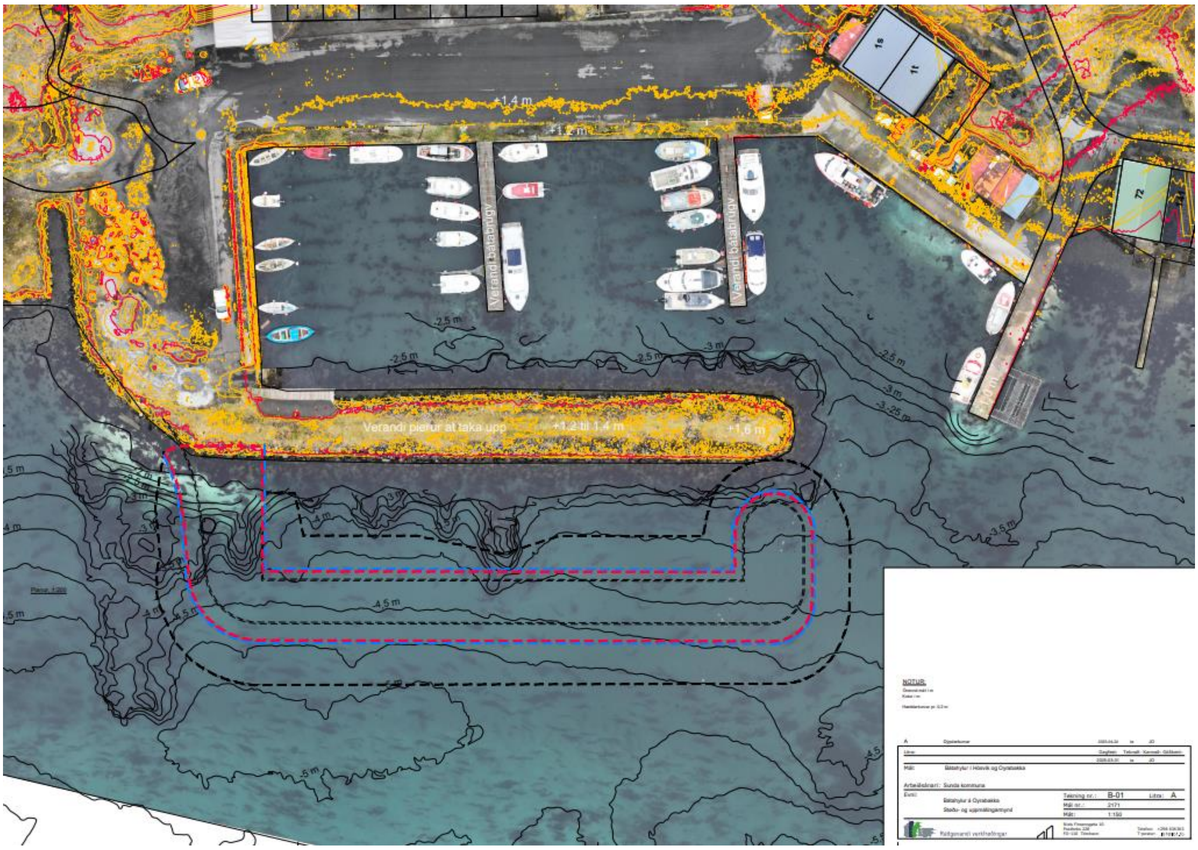

Mynd 1 Verandi bátahylur (tekning B-01)

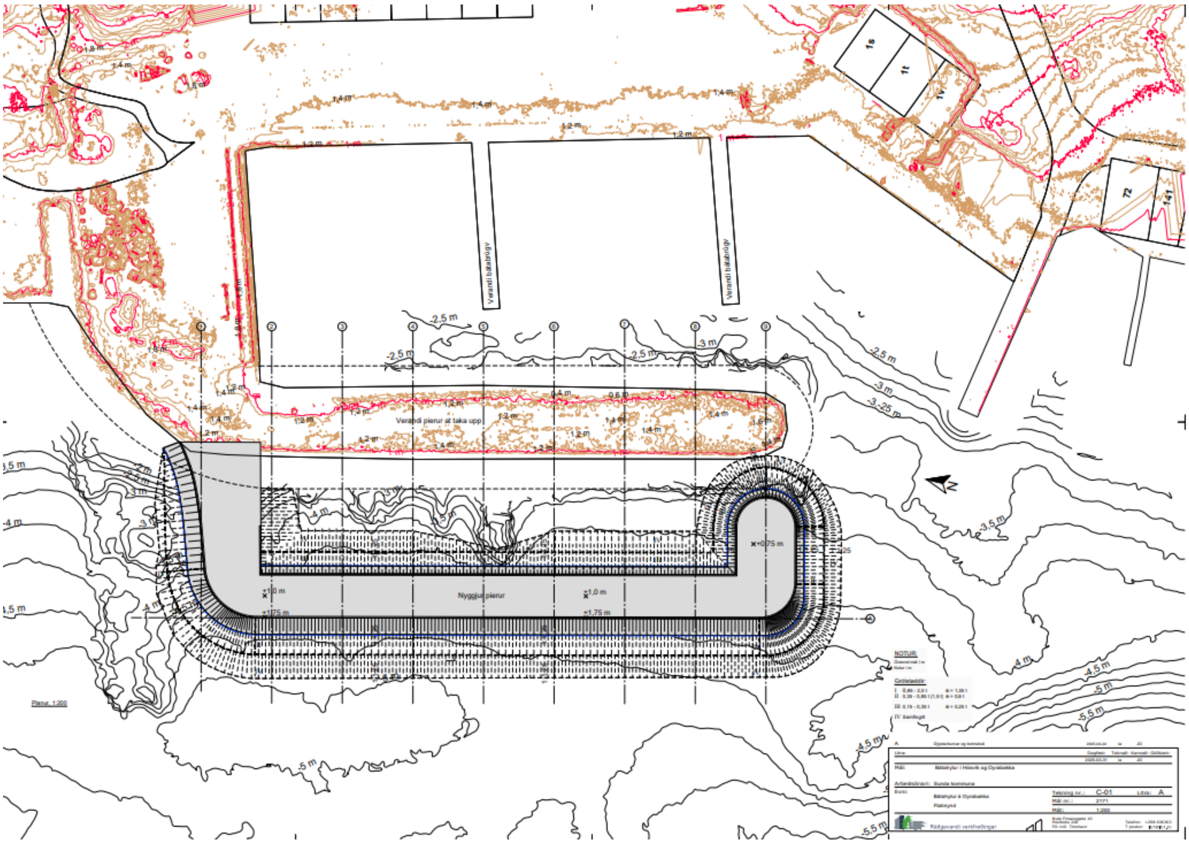

Mynd 2 Flatmynd av nýggja pirinum, sum ætlanin er at gera í bátahylinum á Oyrarbakka (tekning C-01)

Samlaða víddin av grótútfyllingini á pirinum, sum Sunda kommuna ætlar at gera er 1.065 m^2 og nøgdin, sum eftir ætlan verður løgd í pirin er 7.500 m^3 .

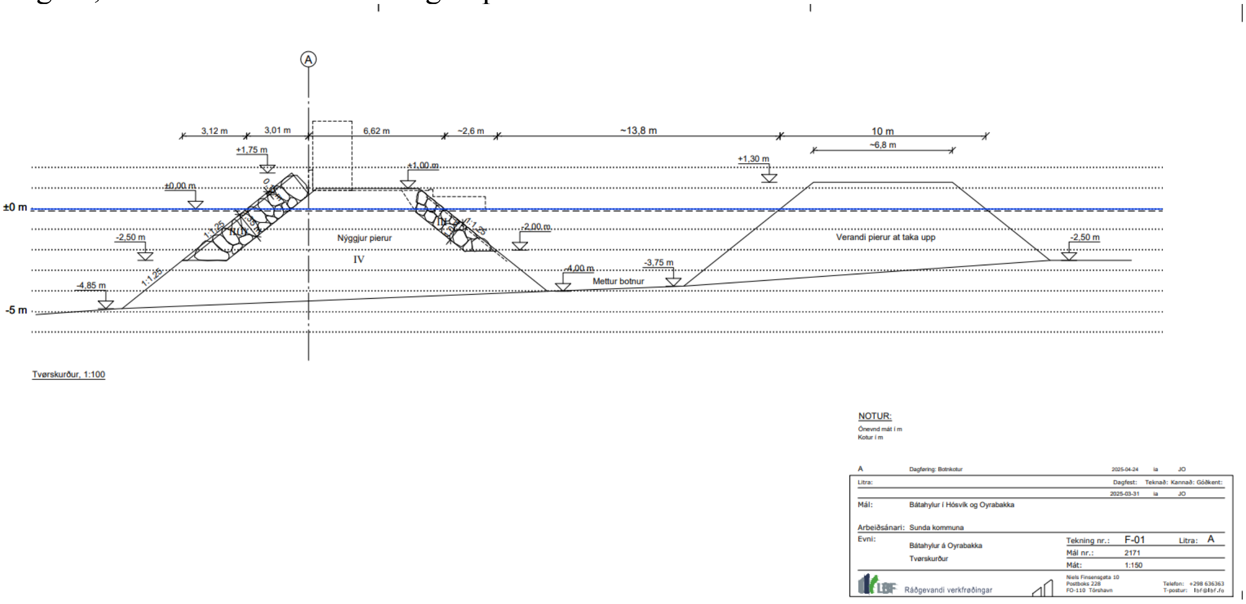

Mynd 3 Tvørskuður fyri nýggja pirin á Bátahylinum á Oyrarbakka (tekning F-01)

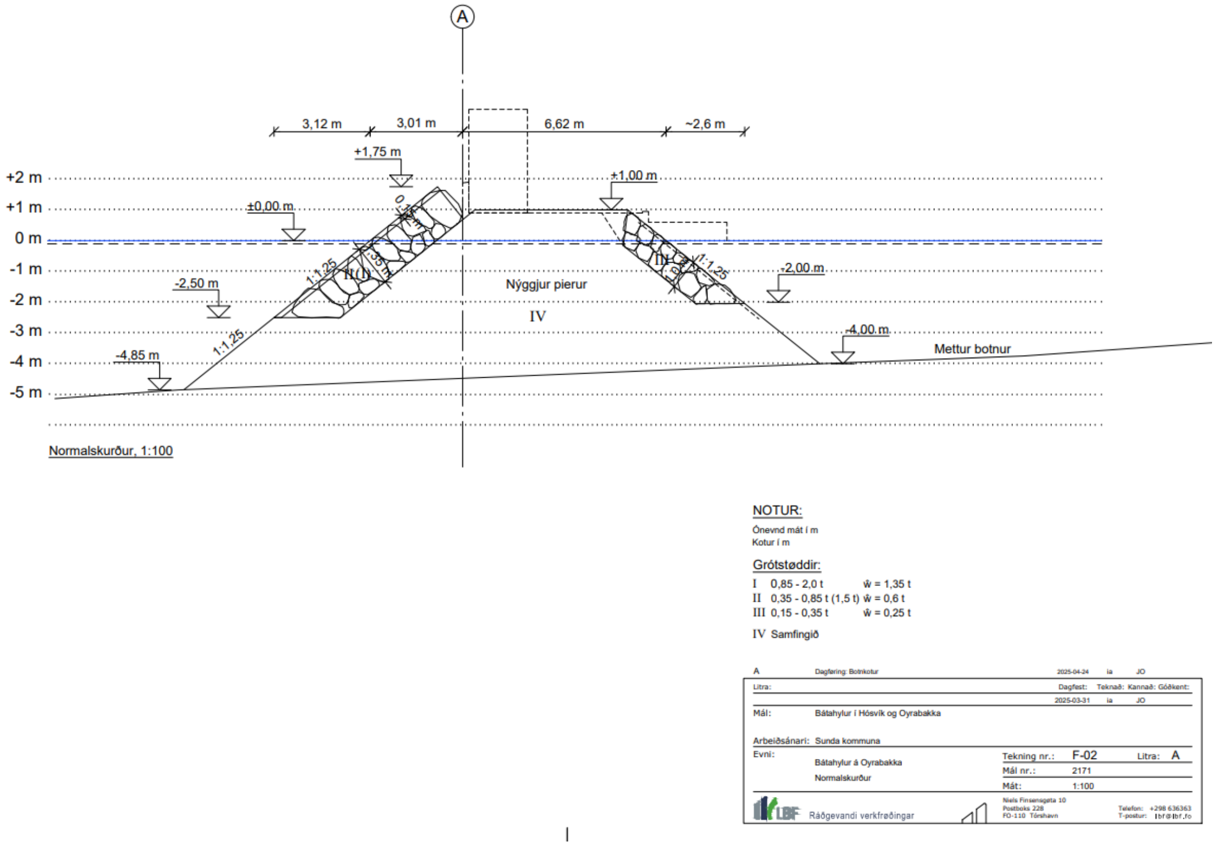

Mynd 4 Normalskurður fyri nýggja pirin í Bátahylinum á Oyrarbakka (tekning F-02)

Við umsóknini eru tekningar og frágreiðingin niðanfyri byggir á upplýsingar frá Sunda kommunu.

Stutt lýsing av verkætlanini:

- Fyri at víðka um Bátahylin á Oyrarbakka, hevur Sunda kommuna ætlanir um at taka verandi pir upp og leggja ein nýggjan pir 25 m longur vestur.
- Pirurin verður bygdur sum ein grótútfylling, sambært tekning C-01, F-01 og F-02 (mynd 2,3 og 4).
- Nøgdin av gróti, ið skal brúkast til pirin er íalt 7.500 m^3.
- Kommunan hevur upplýst, at grótið, sum nýtt verður til útfyllingina kemur lutvíst frá verandi piri, sum verður tikin upp, og frá útstykking omanfyri bátahylin. Somuleiðis er upplýst, at tá útstykkingin verður gjørd, verða elektriskar perlur nýttar til at spreingja við[1]. Tann elektriskt leiðandi spreingitráðurin er úr metalli og klæddur við tunnum plasti. Tráðurin søkkur, saman við grótinum, og fer tí ikki at flóta upp og dálka strendurnar.

[1] Kemikalii, sum sprongt verður við hevur heiti: Rockstar II og Rockstar III (sí Vørudatablað). file:///C:/Users/ln25487/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/Content.Outlook/2S5AKOR7/20250603_151457.pdf

Lívfrøðilig lýsing og vernd móti dálking:

- Staðsetingin av verkætlanini og dýpið er lýst í tekningunum B-01 og C-01 (mynd 1 og 2).
- Eingin fjøra er í økinum, tí alt økið innanfyri er tikið til bátahyl.

Slag av virksemi, sum ætlanin er at hava á økinum:

- Ætlanin er at hava sama havnavirksemi, sum áður.

Tíðarætlan:

- Arbeiðið verður eftir ætlan gjørt í august 2025.

Lívfrøðilig kanning

9. juli 2025 sendi Sunda kommuna frágreiðing við lívfrøðiligari lýsing av djórum og umhvørvinum niðanfyri sjóvarmálan uttan fyri verandi pir í Bátahylinum á Oyrarbakka. Tað er Biofar, sum hevur gjørt kanningina, sum hevur heiti: *Sunda kommuna – økið vestanfyri bátahylin á Oyrarbakka. Lívfrøðilig støðulýsing av botninum* (frágreiðing nr.: 2025-041).

Mynd 5 Yvirlit yvir kannaða økið og støðirnar, har botnsýnir eru innsavnað

Kannaða økið er umleið 4.400 m^2, 110 m langt og 35-40 m breitt, og størsta dýpið er 4,5 m. Økið liggur vestanfyri verandi arm á bátahylinum á Oyrarbakka (sí mynd 5). Dentur er lagdur á at kanna tann partin av økinum, sum er náttúruligt búlendi.

Økið liggur vart fyri havaldu og brimi. Sjóvarfalsrák er suður og norður við landinum, í størri mun á ytra- enn á innara partinum. Sandbotnur er um alt økið, og í støðum er sandurin taraklæddur. Ongin sjónlig ávirkan sæst av mannaelvdum virksemi.

65 djórasløg blivu staðfest við sýnistøku við grabba, og 55 sløg blivu staðfest við eygleiðing av kavarum. Sostatt eru minst 110 sløg staðfest í kanningini, sum í stóran mun er samansett av djórasløgum, sum búleikast niðri í botntilfarinum. Einki av staðfestu sløgunum var mett at verða sjáldsamt í Føroyum, ella mett at verða hótt. Einki av sløgunum er á reyðlistanum hjá IUCN.

Kanningin staðfestir, at trý búlendi eru í økinum, sum vera flokkaði sambært altjóða skipanini hjá JNCC[2]:

- SS.SSA.IMuSa.AreISa. (Arenicols marina in infralittoral fine sand or muddy sand)
- SS.SSA.CMuSa "Circalittoral myddy sand" (SS.SSA.CMuSa)
- SS.SMP.KSwSS.LsacCho (Laminaria saccaharina and Chorda filum on sheltered upper infralittoral muddy sediment)

Niðurstøðan í kanningini er, at búlendini í økinum eru øll vanlig búlendi í altjóða- og føroyskum høpi. Eisini verður mett, at búlendini eru vanlig í nærumhvørvinum. Ongi hótt djórasløg vórðu funnin í kanningunum.

Málsviðgerð

Sambært § 21, stk. 2 í havumhvørvislógini skulu góðkenningar av verkætlanum sambært § 21, stk. 1, sum t.d. havnaútbyggingum, ikki gevast fyrr enn mett er, at avleiðingarnar fyri náttúru og umhvørvi eru munandi.

Ætlaða verkætlanin hjá Sunda kommunu at víðka um Bátahylin á Oyrarbakka, verður gjørd í einum øki, har fjøran longu er tikin uppí verandi bátahyl og tí er náttúran í bátahylinum og fram við verandi piri longu órógvað. Av tí at kommunan ætlar at víðka bátahylin, soleiðis at hann fevnir um eitt størri havøki, fekk kommunan álagt at gera eina minni kanning av náttúru og djóralívi í økinum, sum ætlanin nú er at byggja út yvir. Krav varð sett um, at kanningin skuldi gerast av serfrøðingi, ið lýsir havbotn, plantu- og djóralív í økinum grundað á eygleiðing, umframt at sýni verða tikin av havbotninum og lýsing gjørd av órørda havbotninum, plantum og djóralívi.

Kanningin hjá Biofar vísir, at nakað av djóralívi er í sandbotninum og í taranum í órørda økinum fram við verandi piri, men onki av eygleiddu sløgunum verða mett sum sjáldsom ella hótt.

Góðkenningin varð 12. august 2025 sent til Sunda kommunu til hoyringar, sum ongar viðmerkingar hevði.

[2] http://jncc.defra.gov.uk/page-1529

Avgerð

Grundað á upplýsingar frá Sunda kommunu og frágreiðing nr. 2025-023 hjá Biofar av botni og plantu- og djóralívi uttan fyri verandi bátahyl á Oyrarbakka metir Umhvørvisstovan, at ætlaða útbyggingin av havnarlagnum ikki fer at hava munandi ávirkan á náttúru og umhvørvi.

Avgerð verður tí tikin um, at tað sambært § 21, stk. 4 í løgtingslóg um verju av havumhvørvinum, ikki er neyðugt við góðkenning sambært § 21, stk. 1 og tilhoyrandi árinsmeting sambært § 21, stk. 2 í lógini.

Treytir fyri avgerðini er, at:

- verkætlanin verður framd, sum greitt er frá í umsóknartilfarinum frá Sunda kommunu
- loyvið er tíðaravmarkað til 1. september 2027

Kæra

Henda avgerð kann kærast til landsstýrisfólkið í umhvørvismálum. Møgulig kæra skal sendast til Umhvørvisstovuna, sum sendir kæruna til Umhvørvismálaráðið við neyðugum skjølum.

Kærufreistin er fýra vikur frá tí at avgerðin er almannakunngjørd. Møguligar kærur skulu sostatt vera Umhvørvisstovuni í hendi í seinasta lagi mánadagin 29. september 2025. Umhvørvistovan sendir møguligar kærir víðari til Umhvørvismálaráðið.

Vinaliga

Rúna Hjelm
Málsviðgeri í umhvørvismálum